

Tarragona m'esborrona?

Dij, 3/10/2013 per Ramon Bassas

[Roba estesa](#)

No sé si s'hauria pogut evitar. Conec una mica un precedent, de primera mà, en què molta cuina i algun gest (al que vaig al·ludir elípticament [aquí](#)) van contribuir, en una altra beatificació d'un màrtir de la nostra guerra civil, a que presidís l'esdeveniment un discurs concret, de reconciliació entre germans, que no pas una revenja o una confrontació, com agrada a molts sectors d'una banda i l'altra cada vegada que hi ha ocasió. Avui ho [han dit molt bé](#) els dirigents de la Unió de Religiosos de Catalunya, ho van explicar bé Fuentes, Miracle i Puig en un bon article al [Diari de Tarragona](#) i [avui](#) ho recordava el periodista Oriol Domingo. En el cas de les més de 500 beatificacions que el proper dia 13 d'octubre se celebraran a Tarragona ignoro si hi ha hagut "cuina i gestos" però reconec que era més complicat.

Era complicat, doncs. En primer lloc, pel nombre. En segon lloc, per la implicació directa de la Conferència Episcopal Espanyola, la direcció de la qual sembla més dedicada a atiar focs que no pas a la diplomàcia. En tercer lloc, perquè -com vam veure en els processos de "memòria històrica" iniciats durant l'anterior Govern espanyol- a vegades curar ferides pot fer que tornin a fer mal (quan era petit i em posaven alcohol a les ferides o em punxaven em deien "si pica és que cura"). I, en quart lloc, em temo, perquè no és tan senzill com sembla prescindir d'antics clixés en un país com el nostre, amb tendència a l'ús de la religió com a divisió, que inclou una iconoclàstia violenta, molt present durant la guerra, però amb precedents no sempre coneguts (com ha explicat molt bé [Manuel Delgado](#)).

De manera que arribarem a la data, sembla, amb cert escalfament, com llegíem ahir a [La Vanguardia](#). L'amic Jordi López Camps ha escrit sàviament al respecte a en [CatalunyaReligió.cat](#). Penso que no s'ha d'afegir gaire més. El [manifest](#) que han signat diverses entitats contra l'acte de beatificació, com diu López Camps, ni té en compte la història, ni fa honor a la reparació de la *memòria històrica* que diu defensar. Ben al contrari, davant la ruptura del tabú dels morts de la guerra, de les fosses on jueuen milers de cadàvers d'assassinats pel bàndol franquista, no pot imposar-se un altre tabú sobre els morts causats per l'altre bàndol. Ben al contrari: honorar tots els morts (que "piqui") és una magnífica manera de dir-nos els uns als altres que això no ha de passar mai més (que "curi"). I que les tradicions polítiques hereves d'aquells dos bàndols assumeixen com a propi el dolor de tothom, començant pels innocents. Si ha passat prou temps per revisar el pacte constitucional en algunes coses, potser també deu haver passat perquè ens expliquem mútuament els dolors callats el seu dia (que feren ben fet) i, així, ventilar-nos una mica més tots plegats. I, potser, estalviar-nos el psicoanalista. Dit això, voldria plantejar tres preguntes, que deixo a l'aire, amb alguna reflexió.

1. Per què no hi ha espais de diàleg?

El primer que constato en aquesta mena de polèmiques és que, en el fons, hi ha un greu problema de diàleg, de sobreentesos, de tòpics mutus, d'ignorància mútua. Un dels millors llegats de Benet XVI ha estat la iniciativa de l'Atri dels Gentils. Humilment, proposo que esdevingui un programa permanent, que mantingui el

nivell alt però que abasti molt més que allò que coneixem com a "cultura" en la recerca d'espais de trobada i de tracte entre iguals entre creients i no creients. Que sigui al voltant de temes d'interès comú i en la pregunta mai no resposta del tot sobre el sentit.

2. Per què molesta la simbologia religiosa a l'espai públic?

La recent [Carta de Laïcitat](#) que les escoles franceses han penjat aquests dies, en què l'exhibició de simbologia religiosa és prohibida; la [decisió](#) del cap de l'oposició de l'Ajuntament de Barcelona de no anar a la Missa de la Mercè, atorgant a la dreta l'única representació popular en aquest esdeveniment tradicional; junt al citat manifest són, a parer meu, els símptomes més recents d'un reclam pseudo-iconoclasta per relegar la dimensió pública del fet religiós, amb l'excusa d'una societat lliure (laica). Una llibertat (laïcitat) curiosa. El citat llibre de Delgado addueix que aquesta actitud compensa l'excés del món catòlic per la imatge, l'*extrovertiment* religiós i la mediació; tres elements absents, per exemple, al món protestant (i, potser, a l'estètica postconciliar, ara clarament en crisi). Però el puritanisme iconoclasta no té en compte el caràcter narratiu i simbòlic a través del qual les persones al·ludim al nostre sentit (religiós o no), i que llur absència de l'espai públic és, en realitat, un emmudiment, unes coses que resten "sense dir-se" i que esclataran, potser, per algun altre cantó menys contingut. De nou, una repressió.

3. Tan fàcil és ser sant?

Ja sé que no els fan sants, tan sols beats; però ja ens entenem. Ara faré "teologia barata", aviso. Un dels problemes de beatificar més de cinc-centes persones podria ser la sensació d'adotzenament, de que primés la quantitat davant la qualitat, que no s'hagués tingut prou cura en els expedients individuals (no sé si va així, això). En fi, que ser "sant" fos massa fàcil. A mi, aquesta crítica, més aviat em reconforta. Primer, perquè assenyala la mort violenta com un fet amb prou entitat: llevar la vida, sembla dir, la vida de qualsevol persona, tot i que no la "mereixés", és el pitjor que podem fer els humans. Segon, perquè la "santedat" no és un fet excepcional; ho és, tot i que sembli el contrari, al "mal estructural". I, tercer, perquè no hem d'esperar pas que l'Església el canonitzi, a qualsevol, per ser "sant". És a dir que, si fos el cas que obrissin massa l'aixeta (no crec que sigui el cas, però), ja m'estaria bé. I si fos el cas que alguns dels nous beats tinguessin alguna "taca", millor; així s'assemblaria més als que segurament mai no en serem, de beats, perquè tenim més taques que un dàlmata.